

VL 9.1.05

TRANSKRIPSJON AV NYGRESK

Språkrådets arbeid med transkripsjon av nygresk blei slutført med det vedtaket som foreligger i årsmeldinga for 2001 (s. 12–15). Vedtaket lyder slik:

"Transkripsjon av navn i nygresk

Transkripsjonssystemet og vedtakene om enkeltnavn i årsmeldingen for 1998 står ved lag med det unntaket at gresk *ksi* (Ξ) overalt skal transkriberes med *x*, f.eks. i *Naxos*.

Nytt enkeltvedtak: *Delos* (av Δήλος) blir endret til *Dilos*.

Dermed gjelder følgende:

Språkrådet har fastsett retningslinjene nedanfor for transkripsjon av namn (stadnamn og personnamn) i *nygresk*. Historiske namn og vanlege ord kan ha andre stavemåtar. Ein kan til dømes skriva om slaget ved Maraton og maratonlauf jamvel om den nygreske namneforma blir til Marathónas i transkripsjon.

- 1 Ein skal byggja på *dimotiki*-former.
- 2 Det blir tilrådd å bruka aksenteikn, t.d. *Khíos*, til å markera trykket.
- 3 Det blir tilrådd å følgja lista nedanfor ved transkripsjon av bokstavar og bokstavkombinasjonar.

Ein skråstrek viser til vekslande transkripsjonar. Variantane vekslar etter framlyd, innlyd og utlyd og etter kva bokstavar som kjem etter den aktuelle bokstaven eller bokstavkombinasjonen.

ENKELTBOKSTAVAR

gresk bokstav *norsk namn på bokstaven* *tilrådd transkripsjon*

A	alfa	a
B	beta	v
Γ	gamma	g/j (sjå lenger nede)
Δ	delta	d
E	epsilon	e
Z	zeta	z
H	eta	i
Θ	theta	th
I	iota (uttale: jåta)	i
K	kappa	k
Λ	lambda	l
M	my	m
N	ny	n
Ξ	ksi	x
O	omikron	o

Π	pi	p
Ρ	rho	r
Σ	sigma	s
Τ	tau	t
Υ	ypsilon	y (sjå òg lenger nede)
Φ	phi	f
Χ	khi (uttale: kji)	kh
Ψ	psi	ps
Ω	omega	o

BOOKSTAVKOMBINASJONAR

<i>kombinasjon</i>	<i>tilrådd transkripsjon</i>
αι (alfa + iota)	<i>e</i> , t.d. <i>Éjina</i> av Αίγινα merknad: ved hiatus blir transkripsjonen <i>ai</i> , t.d. i <i>Akhaía</i> (fire stavingar, trykket på i-en) og i <i>Panathinaïkós</i> (seks stavingar, trykket på o-en)
ει (epsilon + iota)	<i>i</i> , t.d. <i>Iráklío</i> av Ηράκλειο merknad: ved hiatus blir transkripsjonen <i>ei</i>
οι (omikron + iota)	<i>i</i> , t.d. <i>Énnia</i> av Έννοια merknad: ved hiatus blir transkripsjonen <i>oi</i>
ου (omikron + ypsilon)	<i>ou</i> , t.d. i namn på <i>-όπουλος</i> , der trykket alltid ligg på den stavinga
αυ (alfa + ypsilon)	<i>av</i> , t.d. i <i>Gávdos</i> av Γάυδος merknad: ved hiatus blir transkripsjonen <i>ay</i>
ευ (epsilon + ypsilon)	<i>ev</i> , t.d. <i>Levkáda</i> av Λευκάδα merknad: ved hiatus blir transkripsjonen <i>ey</i>
μπ (my + pi)	<i>b</i> , men <i>mb</i> i innlyd etter vokal, t.d. <i>Ólymbos</i> av Όλυμπος, <i>Balí</i> av Μπαλί, <i>Zorbás</i> av Ζορμπάς
ντ (ny + tau)	<i>d</i> , men <i>nd</i> i innlyd etter vokal, t.d. <i>Triánda</i> av Τριάντα
γκ (gamma + kappa)	<i>g</i> , men <i>ng</i> i innlyd etter vokal, t.d. <i>Gíona</i> av Γκιόνα, <i>Danglís</i> av Δαγκλής
γ (gamma)	<i>g</i> , t.d. <i>Gávdos</i> av Γάυδος, men <i>j</i> i visse kombinasjonar:
γι (gamma + i/e-lyd)	<i>j</i> , t.d. <i>Éjina</i> av Αίγινα, <i>Jerakári</i> av Γερακάρη, <i>Jýthio</i> av Γύθειο
γί (gamma + iota med trykk)	<i>jí</i> , t.d. <i>Ajía</i> av Αγία
για, γιο, γιου, γιω	<i>ja, jo, jou, jo</i> (dersom trykket ikkje ligg på iota), t.d. <i>Jánnis</i> av Γιάννης, <i>Jórgos</i> av Γιώργος

γγ (gamma + gamma)	ng, t.d. <i>Angelís</i> av <i>Αγγελής</i>
γχ (gamma + khi)	<i>nkh</i>
τζ (tau + zeta)	<i>tz</i> , t.d. <i>Tzavélas</i> av <i>Τζαβέλας</i>

Det blir desse endringane frå oppføringar i *Geografilista* og 96-utgåva av *Tanums store rettskrivningsordbok*:

Akaia	> Akhaía (4 stavingar)
Astipalea	> Astypálea
Attika	> Attikí
Boiotia	> Viotía
Egina	> Éjina
Elis	> Ilía
Epeiros	> Ípiros
Euboia	> Évvia
Famagusta	> Famagusta el. Ammókhostos (by på Kypros; <i>Famagusta</i> er eit venetiansk namn, <i>Ammókhostos</i> er det greske)
Iraklion	> Iráklío
Kalkidiki	> Khalkidikí
Kania	> Khaniá
Karpatos	> Kárpathos
Kefallenia	> Kefallinía
Kios	> Khíos
Kitira	> Kýthira
Kitnos	> Kýthnos
Korfu	> Korfu el. Kérkyra (<i>Korfu</i> er eit italiensk namn, <i>Kérkyra</i> er det greske)
Kyrenia	> Kyrínia
Lesbos	> Lésvos
Limassol	> Limassol el. Lemesós (by på Kypros)
Maraton	> Marathónas
Mitilini	> Mytilíni
Nikosia	> Nikosia el. Levkosía (<i>Levkosía</i> er det greske namnet på hovudstaden på Kypros)
Olympos	> Ólymbos
Patras	> Pátra
Pireus	> Pireás
Rodope	> Rodópi
Salamis	> Salamína
Samotraki	> Samothráki
Sparta	> Spárti
Tessalia	> Thessalía
Tessaloniki	> Thessaloníki
Trakia	> Thráki
Zakintos	> Zákynthos"